

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 30. jūnijā

ES revidenti saskata iespējamus riskus, kas saistīti ar to, ka Komisija izmanto ārējos konsultantus

Eiropas Revīzijas palātas šodien publicētajā ziņojumā teikts, ka veids, kādā Eiropas Komisija pieņem darbā un izmanto ārējos konsultantus, pilnībā nenodrošina maksimālu ieguldīto līdzekļu atdevi vai savu interešu aizsardzību. Sistēmā, kas regulē ārējo konsultantu pakalpojumu izmantošanu, ir būtiskas nepilnības, kas rada pakalpojumu sniedzēju koncentrēšanas, pārmērīgas atkarības un interešu konfliktu iespējamus riskus, kuri netiek pietiekami uzraudzīti. Revidenti arī norāda uz nepilnībām konsultantu darba un tā pievienotās vērtības novērtēšanā.

Revidenti konstatēja, ka Eiropas Komisijas informācijas sistēma nespēj sniegt pilnīgu priekšstatu par to, kā Komisija izmanto ārējos konsultantus. Ir skaidrs, ka Komisija ir arvien vairāk izmantojusi ārējos konsultantus, lai sniegtu dažādus konsultāciju un atbalsta pakalpojumus. Pēdējos gados Komisija ir noslēgusi līgumus aptuveni 1 miljarda EUR apmērā gadā par plašu šādu pakalpojumu klāstu, kas ietver konsultāciju darbu, pētījumus, novērtējumus un pētniecības darbības. Ārējie pakalpojumu sniedzēji galvenokārt ir iesaistīti ES kaimiņattiecību un paplašināšanās politikas, starptautisko partnerattiecību, ārpolitikas instrumentu un vides un klimata pasākumu īstenošanā. Revidenti pārbaudīja, vai Eiropas Komisijai ir izdevies panākt ieguldīto līdzekļu atdevi un aizsargāt savas intereses.

“Dažu uzdevumu uzticēšana ārpakalpojumu sniedzējiem var būt noderīga un dažkārt nepieciešama” sacīja par revīziju atbildīgais ERP loceklis *François-Roger Cazala*. *“Taču Eiropas Komisijai būtu jānodrošina, lai tā maksimāli palielinātu iegūto vērtību par izmaksāto naudas summu. Ir vajadzīga lielāka pārredzamība un atbildība par uzdevumiem, kurus var nodot ārpakalpojumu sniedzējiem, un par to, kā tiek pārvaldīti piegādātāju koncentrācijas, pārmērīgas atkarības un interešu konfliktu riski. Es ceru, ka mūsu ziņojums palīdzēs ES administrācijai virzīties šajā virzienā.”*

Revidenti konstatēja nepilnības sistēmā, kas regulē ārējo konsultantu pakalpojumu izmantošanu. Jo īpaši attiecībā uz konsultāciju un pētniecības pakalpojumiem, kas veido gandrīz 80 % no noligtās summas, nav norāžu par to, cik lielā mērā uzdevumus var uzticēt ārpakalpojumu sniedzējiem, kā definē ārēju konsultantu pakalpojumus un kādas funkcijas un kapacitāte būtu

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

jāsaglabā iekšēji. Turklāt attiecībā uz dažiem konsultāciju pakalpojumiem, kas iepirkti, lai veiktu regulāros uzdevumus, Komisija neveic izmaksu un ieguvumu analīzi un vajadzību analīzi, lai pirms jaunu iepirkuma pieprasījumu iesniegšanas izvērtētu nosacītās priekšrocības, kas rastas, izmantojot ārējos pakalpojumu sniedzējus, nevis iekšējos darbiniekus.

Lai gan uzvarējušo pretendentu atlasei izmantotie kritēriji bija atbilstoši, Komisija nepietiekami uzraudzīja un pārvaldīja svarīgus riskus, kas saistīti ar ārējo konsultantu pakalpojumu izmantošanu. Tie ietver izpildītāju koncentrācijas riskus un pārmērīgu atkarību no salīdzinoši neliela pakalpojumu sniedzēju skaita. Analizētajā periodā Eiropas Komisija noslēdza līgumus ar 2769 ārējiem konsultantiem. Tomēr desmit lielākie piegādātāji vien veidoja 22 % (aptuveni 600 miljonus EUR) no kopējām līgumā noligtajām summām revīzijas periodā. Citiem vārdiem sakot, daži Komisijas dienesti lielā mērā paļaujas uz salīdzinoši nelielu līgumslēdzēju skaitu. Lai gan regulāri tiek organizētas publiskas iepirkuma procedūras, nereti vairāku gadu garumā viens piegādātājs iegūst secīgus līgumus.

Šis risks, ka koncentrējas uz nedaudziem ārējiem konsultantiem, savukārt rada risku, ka daži piegādātāji, kuriem ir plaša pieredze darbā ar Komisiju, būs sekmīgāki līgumu ieguvē. Piemēram, ES revidenti konstatēja, ka daži piegādātāji sniedza konsultāciju, īstenošanas un novērtēšanas pakalpojumu kombināciju vienam Komisijas ģenerāldirektorātam, kas tiem var nodrošināt konkurences priekšrocības, jo tie ir iesaistīti vienas un tās pašas ES politikas izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā. Lai atklātu un novērstu iespējamus interešu konfliktus, Komisija ir ieviesusi attiecīgas procedūras. Tomēr tās galvenokārt ir formālas pārbaudes, kas pašas par sevi nodrošināt interešu konflikta riska novēršanu.

Aplūkojot atsevišķus līgumus, ES revidenti atzīst, ka Komisija pirms maksājumu veikšanas pārbauda, vai konsultanti sniedz pakalpojumus, kas atbilst nepieciešamajai kvalitātei. Tomēr revidenti norāda, ka Komisija nav konsekventi novērtējusi ārējo konsultantu sniegumu, izņemot pētījumus un novērtējumus. Gūtās pieredzes apkopošanu vai *ex post* izmaksu un ieguvumu novērtējumus veic tikai daži ģenerāldirektori. Kad šie darbi tiek veikti, nav centralizētas informācijas vākšanas procedūras, kas ļautu pēc iespējas labāk izmantot ārējo konsultantu iegūtos rezultātus. Pēc revidentu domām tas mazina Komisijas spējas noteikt iespējamās jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Tas arī palielina risku, ka no jauna tiks piesaistīti konsultanti, kuru sniegums jau iepriekš ir bijis slikts.

Nemot vērā ārējo konsultantu izmantošanas mērogu, ES revidenti aicina Eiropas Komisiju uzlabot ārējo konsultantu izmantošanas pārvaldību. Revidenti arī aicina Komisiju palielināt pārredzamību, regulāri un precīzi ziņojot par ārējo konsultāciju pakalpojumu izmantošanu.

Vispārīga informācija

Revīzija aptver ārējo konsultantu pakalpojumus, kurus finansēja no ES budžeta un par kuriem Eiropas Komisija ir noslēgusi līgumus laikposmā no 2017. līdz 2019. gadam, un kurus Komisija ierakstījusi kā konsultācijas, pētījumus, novērtējumus vai pētniecību. Attiecīgos gadījumos tika apsvērta arī jaunākā būtiskā informācija par ārējo konsultantu izmantošanu. Šī revīzija neaptvēra IT konsultāciju pakalpojumus.

Īpašais ziņojums 17/2022 “*Ārējie konsultanti Eiropas Komisijā: iespējas reformas īstenošanai*” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Damijan Fišer*: damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 621 552 224
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547